

Körper ÇABDĀRTHAK. bei WILSON.

प्राणसंत्याग (1. प्राण + सं°) m. die Hingabe des Lebens MĀRK. P. 121, 15.

प्राणसंदेह (1. प्राण + सं°) m. Lebensgefahr Spr. 1153. 1286.

प्राणसंन्यास (1. प्राण + सं°) m. das Aufgeben des Geistes R. 5, 51, 6.

प्राणसम (1. प्राण + सम) adj. f. स्यात् lieb wie das eigene Leben: रामस्य दयिता भार्या नित्यं प्राणसमा कृता (so trennt die Bomb. Ausg.; man streiche demnach diese Stelle u. 1. धा mit समा 10.) R. 1, 1, 26. प्रियः प्राणसमो वश्यो भ्राता चासि सखा च मे 2, 31, 10. 6, 4, 25. m. der Geliebte, Gatte H. 316. °समा f. die Geliebte, Gattin ebend. Gtr. 1, 36.

प्राणसंभृत m. Wind H. ८. 170. Vielleicht fehlerhaft für °संभृत.

प्राणसंमित (1. प्राण + सं°) adj. bis zur Nase reichend ÂÇV. GRHJ. 1, 19. ÇĀÑEH. GRHJ. 2, 1.

प्राणसार (1. प्राण + सार) adj. voller Kraft: गात्र ÇĀK. 37.

प्राणसूत्र (1. प्राण + सूत्र) n. Lebensfaden Ind. St. 5, 370, 19.

प्राणहृत् (1. प्राण + हृत्) adj. das Leben nehmend, — bedrohend, todbringend, lebensgefährlich: हृद्य JĀGŪ. 2, 224. शर् R. 1, 76, 6. दण्ड 3, 70, 13. धन Spr. 257. ङगत्प्राणहृत् 2864. सञ्चः° 3005.

प्राणहारक (1. प्राण + हार°) 1) adj. dass. Spr. 3672. — 2) n. ein best. Gift, = वत्सनाम RĪGĀN. im ÇKDr.

प्राणहारिन् (1. प्राण + हार°) adj. das Leben raubend, todbringend: रात्रि R. 6, 19, 1.

प्राणहृता f. Schuh H. 913. Vgl. प्राणिहृता. Beide Formen scheinen verdorben zu sein, viell. aus प्राणाहृता; vgl. प्राणाहृत्.

प्राणामिकोत्र (1. प्राण + अ°) COLBR. Misc. Ess. I, 88. Titel einer Upanishad ebend. 93. Ind. St. 4, 302.

प्राणाघात (1. प्राण + घा°) m. die Tödtung eines Lebens, eines lebenden Wesens Spr. 1891.

प्राणातिपात (1. प्राण + अ°) m. Angriff auf ein Leben, die Tödtung eines Lebens, eines lebenden Wesens Spr. 1892. MBh. 13, 6672. R. ed. Bomb. 1, 39, 21 = 61, 22 GORR. (SCHL. gegen das Versmaass प्राणनिपात).

प्राणात्मन् (1. प्राण + आ°) m. die niedrigste der drei Seelen eines Menschen (vgl. जीवात्मन् und परमात्मन्) MOLESW. Spr. 3836 Conjectur für पूर्णात्मन्, aber in der Bed. Allseele.

प्राणात्यय (1. प्राण + अ°) m. Lebensgefahr JĀGŪ. 1, 179. HARIV. 3295. DAÇAR. 2, 12. SĪH. D. 93.

प्राणाद् (1. प्राण + आद्) adj. das Leben raubend, todbringend: बाण BHATT. 6, 122. Nach den Comm. प्राण + अद् essend; vgl. jedoch u. 1. दा mit आ 2. gegen das Ende.

प्राणाधिक (1. प्राण + अ°) adj. f. आ theurer als das Leben KATHĀS. 39, 4. Spr. 774. KĀURAB. 21.

प्राणाधिनाथ (1. प्राण + अ°) m. der Gebieter über das Leben, der Gatte HALĀJ. 2, 342.

प्राणाधिप (1. प्राण + अ°) m. der Gebieter über den Lebenshauch, die Seele ÇVETĀÇV. UP. 3, 7.

प्राणात्त (1. प्राण + अत्त) das Ende des Lebens, der Tod RAGH. 8, 92. MAHĀN. 252. °त्त दण्डमर्कित Todesstrafe M. 8, 359.

प्राणात्तिक (von प्राणात्त) adj. f. ई den Tod nach sich ziehend, tötet-

lich: प्रायश्चित्त PRAB. 18, 8. M. 11, 146. यात्रा HARIV. 4713. भय 4811. उपाय MBh. 3, 609. रोग VARĀH. BRH. S. 11, 48. दण्ड Todesstrafe M. 8, 379. MBh. 1, 1201. R. 4, 28, 32. KĀM. NĪTIS. 14, 16. °करणं (!) वैर् सर्व-वायसेलूकानाम् PAÑĪAT. 137, 1. उत्पन्नः को ऽप्ययं तत्र मम प्राणात्तिका रसः so. v. a. ungeheuer (vgl. sterblich verliebt sein) KATHĀS. 49, 33. lebenslänglich: गुरौ प्राणात्तिका स्थितिः KĀM. NĪTIS. 2, 22. die Gier (तृष्णा) ist प्राणात्तिका रोगः Spr. 2467. °के विवाहे च वक्तव्यमनृतं भवेत् so v. a. bei Lebensgefahr MBh. 3, 13844. ततः स नृपतेः °के (adv.) हुक्षति so v. a. bis auf den Tod Spr. 328, v. 1.

प्राणापान (1. प्राण + अ°) m. du. die ein- und ausgeathmete Luft. personif. die beiden AÇVIN VARĀHA-P., AÇVINORUTPATIṆ, ÇKDr.

प्राणाबाध (1. प्राण + बाध°) m. Beeinträchtigung —, Bedrohung des Lebens: °भयेषु M. 4, 51 (v. 1. प्राणाबाध°). न चेनं (अग्निं) पादतः कुर्यान् °धमाचरेत् 54.

1. प्राणायनं (von 1. प्राण) m. des Lebenshauchs Sprössling gaṇa नडादि zu P. 4, 1, 199. वसन्त VS. 13, 54.

2. प्राणायन (1. प्राण + अयन) n. Sinnesorgan BHĀG. P. 4, 29, 71.

प्राणायाम (1. प्राण + आ°) m. das Anhalten des Athems GOBR. 4, 5, 5. KAUC. 33. JĀGŪ. 3, 200. JOGAS. 2, 29, 49. VP. 633. BHĀG. P. 3, 28, 11. MĀRK. P. 39, 27. Verz. d. Oxf. H. 89, a, 5. fgg. 236, b, 23. रेचकपूरककुम्भकलक्षणाः प्राणनिग्रहोपायाः प्राणायामाः VERDĀNTAS. (Allah.) NO. 131. Fernere Belege s. u. आयाम 2.

प्राणायामिन् (1. प्राण + आ°) adj. den Athem anhaltend JĀGŪ. 3, 291.

प्राणायय adj. passend, würdig (= योग्य ÇĀMĀK.). अस्तेवासिन् KĀND. UP. 3, 11, 5 (प्राणायय Ind. St. 1, 258). — Vgl. प्रणायय.

प्राणार्थवत् (von प्राण + अर्थ) adj. ein Lebender und ein Reicher; am Anf. eines comp. Spr. 2598.

प्राणावाय u. N. des 12ten der 14 Pūrva oder ältesten Schriften der Ġaina H. 248.

प्राणाह् (von नह् mit प्रा) m. Verband, Bindemittel (beim Hausbau) AV. 9, 3, 4.

प्राणिघातिन् (प्राणिन् + घा°) adj. Lebenaiges tödtend KATHĀS. 27, 126.

प्राणिषिषु (vom desid. von अन् mit प्र) adj. zu athmen —, zu leben wünschend BHATT. 9, 101; vgl. P. 8, 4, 21.

प्राणिभूत (प्राणिन् + भूत्) n. Thierspiel, Thiergefecht AK. 2, 10, 46. H. 488. HALĀJ. 3, 4. JĀGŪ. 2, 203.

प्राणिन् (von 1. प्राण) adj. athmend, lebendig; m. ein lebendes Wesen, Thier, Mensch AK. 1, 1, 2, 8. 3, 4, 12, 57. 12, 62. 80. H. 1366. Sch. ÇAT. BR. 7, 4, 2. यच्च प्राणि यच्चाप्राणम् 10, 4, 2. 14, 8, 15, 3. यावत्तो अप्सु प्राणिनाम् AIT. BR. 7, 13. KAUC. 133, 141. NĪR. 6, 36. AIT. UP. 3, 3. KĀND. UP. 2, 11, 2. M. 1, 22. 96. 2, 177. 3, 175. 4, 117. 5, 30. 46. 48. 7, 112. 9. 223. BHĀG. 13, 14. R. 2, 43, 13. SUÇR. 1, 19, 13. P. 2, 4, 2. Spr. 1783. ÇĀK. 1, 106. MEGH. 3. VARĀH. BRH. S. 45, 42. KATHĀS. 33, 107. HALĀJ. 5, 77. प्राणिवधप्रायश्चित्त Verz. d. B. H. 309, 4. प्राणिज्ञात MAHĀN. zu VS. 13, 4. nom. abstr. प्राणित n. ÇĀND. 80. — Vgl. अ°.

प्राणिमत् (von प्राणिन्) adj. mit lebenden Wesen versehen: देश SĀH. D. 4, 9.

प्राणिमातृ (प्राणिन् + मा°) f. ein best. Stranch, = गर्भदात्री RĪGĀN.